

Gezondheid Utrechtse jeugd

Gemeente Utrecht

2014

De Volksgezondheidsmonitor Utrecht (VMU) geeft inzicht in de gezondheidssituatie van Utrechters en factoren die daarop van invloed zijn. Deze factsheet is onderdeel van de VMU 2014 en geeft een beknopt overzicht van belangrijke indicatoren voor Utrechtse jeugd. De indicatoren worden zoveel als mogelijk vergeleken met de VMU 2010.

Zie voor een toelichting op de vergelijking in de tijd en de indicatoren de laatste pagina.

Demografie

67.109 0- tot 19-jarigen op 1-1-2013 ↗, 28% 0-4 jaar →, 43% 4-12 jaar →, 29% 12-19 jaar →, 40% allochtone achtergrond →, 37% gezinnen met een lage of gemiddelde gezinswelvaart →, 42.288 huishoudens met kinderen 2013 ↗, 79% paar met kinderen →, 21% eenoudergezinnen →

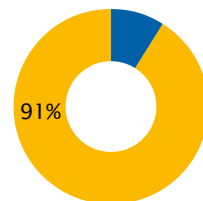
Lichamelijke en psychische gezondheid

Levensverwachting

Ervaren gezondheid

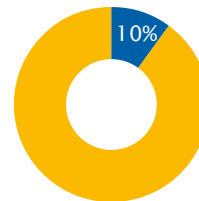
10- tot 12-jarigen

■ (Heel) goed ervaren gezondheid →

Psychosomatische klachten

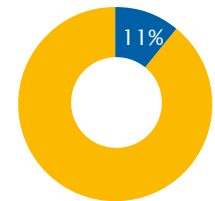
10- tot 12-jarigen

■ Veel psychosomatische klachten →

Psychosociale problemen

10- tot 12-jarigen

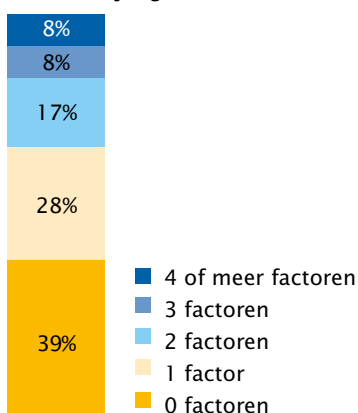

■ Verhoogd risico op psychosociale problemen →

Meervoudige problematiek

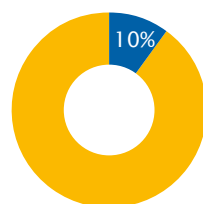
Stapelings van problemen en risico's

10- tot 12-jarigen

Sociale uitsluiting

12- tot 17-jarigen

■ Sociaal uitgesloten

Sociaal-maatschappelijke participatie

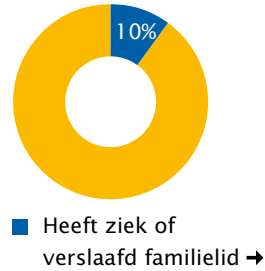
Thuisituatie

10- tot 12-jarigen

Thuisituatie

10- tot 12-jarigen

Praten over problemen

10- tot 12-jarigen

Pesten

10- tot 12-jarigen

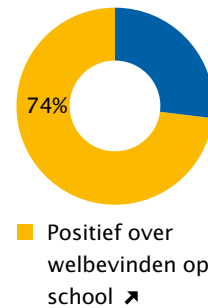
Pesten

10- tot 12-jarigen

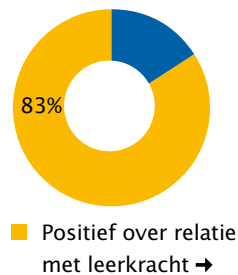
Situatie op school

10- tot 12-jarigen

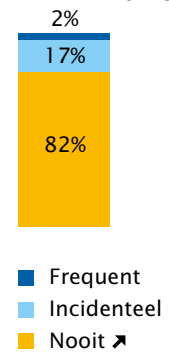
Situatie op school

10- tot 12-jarigen

Vandalisme of stelen

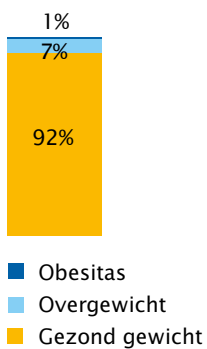
10- tot 12-jarigen

Leefstijl

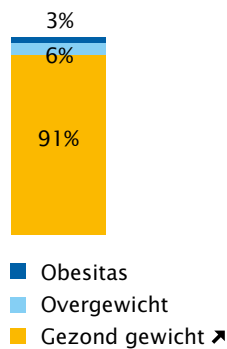
Overgewicht

2- tot 4-jarigen

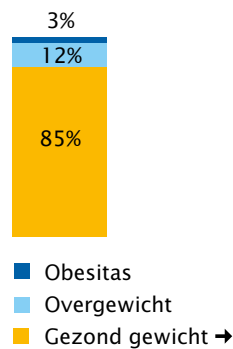
Overgewicht

5- en 6-jarigen

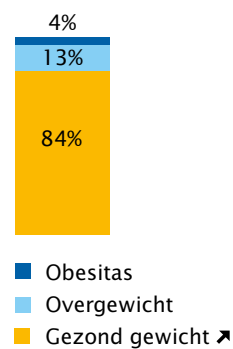
Overgewicht

9- tot 11-jarigen

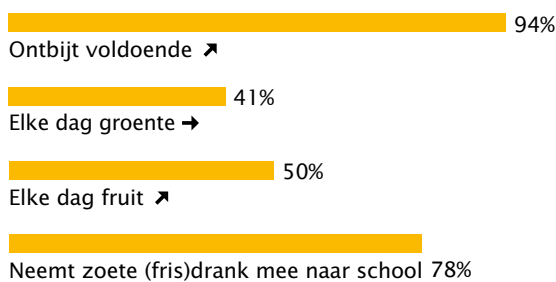
Overgewicht

12- tot 15-jarigen

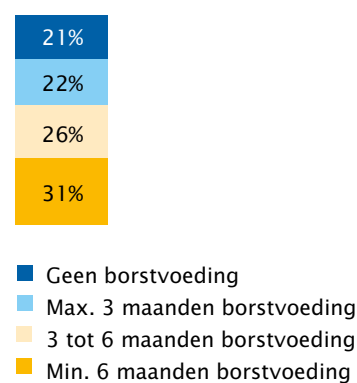

Voeding

10- tot 12-jarigen

Borstvoeding

Leefstijl

Alcohol

10- tot 12-jarigen

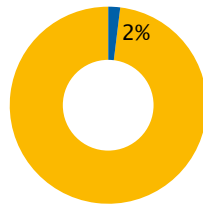
19%
Wel eens alcohol gedronken ↘

2%
In de laatste 4 weken alcohol gedronken ↘

12%
Thuis geen duidelijk verbod op alcohol ↘

Roken

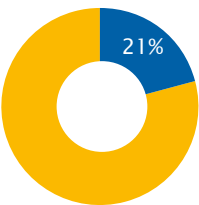
10- tot 12-jarigen

■ Wel eens gerookt ↘

Beweging

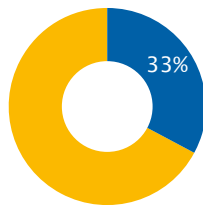
10- tot 12-jarigen

■ Voldoet niet aan beweegnorm →

Beeldschermtijd

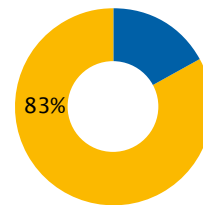
10- tot 12-jarigen

■ Langer dan 2 uur per dag achter een beeldscherm (tv of pc) ↘

Sporten

10- tot 12-jarigen

■ Lid van een sportvereniging →

Zwemdiploma of zwemles

Fysieke leefomgeving

Buiten spelen

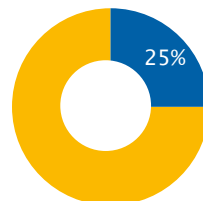
10- tot 12-jarigen

54%
Speelt weinig buiten

10%
Te weinig speelplekken in de buurt →

's Avonds op straat

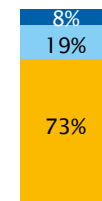
10- tot 12-jarigen

■ Na 20.00 uur wel eens zonder toezicht op straat

Tevredenheid buurt

10- tot 12-jarigen

■ Vindt de buurt (helemaal) niet leuk
■ Vindt de buurt gewoon
■ Vindt de buurt (heel) leuk →

Beschikbaar groen

21.952 m²
gebruiksgroen
per 1.000
0- tot 19-jarigen

Zorg

Contact jeugdgezondheidszorg (JGZ)

97%
0- tot 4-jarigen →

91%
4- tot 19-jarigen →

Eerstelijnszorg

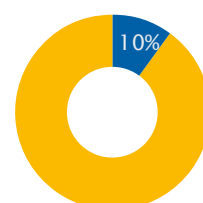
0-tot 19-jarigen

71%
Consult(en) huisarts

21%
Avond-nacht-weekenddienst huisarts

Jeugdhulp

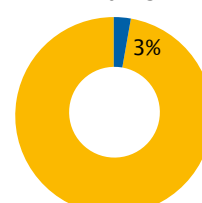
0- tot 18-jarigen

■ Contact welzijn, geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en jeugdzorg →

Tweede- en derdelijnszorg

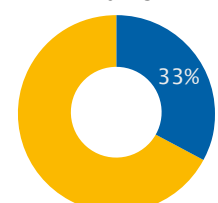
0- tot 19-jarigen

■ Specialistische geestelijke gezondheidszorg →

Tweede- en derdelijnszorg

4- tot 19-jarigen

■ Ziekenhuiszorg

Vergelijkingen

Indien mogelijk worden gegevens van Utrecht vergeleken met:

▴ de gegevens uit de Volksgezondheidsmonitor 2010: ↗ toename ↘ afname → gelijk

Toelichting indicatoren

Gezinswelvaart: Een indicatie voor de sociaaleconomische status (SES) van het gezin.

Levensverwachting: Gemiddelde levensverwachting over de periode 2005-2008.

Ervaren gezondheid: Gemeten met de vraag 'Hoe vind je je gezondheid in het algemeen?'.

Psychosomatische klachten: Gevraagd naar buikpijn, hoofdpijn, moe voelen en/of slecht slapen in de afgelopen week. Als alle vier de klachten zich voordoen, is er sprake van veel psychosomatische klachten.

Psychosociale problemen: Gemeten met de Strength and Difficulties Questionnaire (SDQ) bestaande uit 25 stellingen over emotionele problemen, gedragsproblemen, hyperactief gedrag, beperkte sociale vaardigheden en problemen in de relaties met leeftijdsgenoten. Een totaalscore (tussen 0 en 40) is berekend om de mate van psychosociale problematiek vast te stellen. Bij een score van 20 of hoger is sprake van een verhoogd risico.

Stapelning van problemen en risico's: Factoren beslaan lichamelijke gezondheid, psychosociale gezondheid, voeding en beweging, alcohol en roken, fysieke leefomgeving, thuissituatie, participatie, overlast, gezinswelvaart en sociale vaardigheden.

Sociale uitsluiting: Gebaseerd op sociale participatie, materiële deprivatie, toegang tot sociale grondrechten en normatieve integratie. Een persoon is sociaal uitgesloten als hij of zij op meerdere dimensies uitgesloten is.

Relatie met ouders: Gemeten met 6 vragen over de afgelopen week, zoals 'Heb je het gevoel gehad dat je ouders van je houden?' en 'Heb je met je ouders kunnen praten als je dat wilde?'

Ouderbetrokkenheid: Gemeten met 4 uitspraken, zoals 'Mijn ouders vragen vaak naar wat ik zoal doe op school' en 'Mijn ouders geven mij een compliment als ik iets goed doe'.

Ziek of verslaafd familielid: Gevraagd naar langdurige lichamelijke ziekte of handicap, psychische ziekte, alcoholverslaving, drugsverslaving of gokverslaving van één van de ouders.

Pesten: Betreft pesten in de afgelopen 3 maanden op school.

Welbevinden op school: Gemeten met 4 vragen, zoals 'Had je het de afgelopen week naar je zin op school?' en 'Heb jij je de afgelopen week op school verveeld?'.

Vandalisme of stelen: Gemeten met 6 vragen over vandalisme en stelen, waarbij kinderen aangaven of zij een gedraging nooit, incidenteel (1 keer of enkele keren) of frequent (vaak of heel vaak) hebben gedaan in het afgelopen jaar.

Overgewicht: Gegevens zijn afkomstig uit het digitale dossier van de JGZ, waarbij de gegevens van de 2- tot 4-jarigen het kalenderjaar 2013 betreffen en de gegevens van de schoolgaande kinderen het schooljaar 2012-2013. Jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen zien Utrechtse kinderen driemaal tijdens hun peutertijd en driemaal tijdens hun schoolperiode (in groep 2, groep 7 en klas 2), waarbij de kinderen worden gemeten en gewogen.

Borstvoeding: Gevraagd aan ouders tijdens de contacten met de JGZ in het eerste levensjaar van het kind in 2012.

Ontbijten: Ontbijten op minimaal 5 dagen per week.

Frisdrankgebruik: Betreft suikerhoudende frisdranken als cola, sinas, Spa fruit, Wicky, dubbeldrank, limonadesiroop.

Beweegnorm: Minstens 60 minuten matig tot intensief bewegen op ten minste 5 dagen van de week.

Zwemdiploma of zwemles: Gevraagd aan ouders voorafgaand aan het Preventief Gezondheidsonderzoek (PGO) door de jeugdgezondheidszorg (JGZ) in het schooljaar 2012-2013.

Buiten spelen: Een kind speelt weinig buiten als dat minder dan 60 minuten per dag is.

's Avonds op straat: Gevraagd als 'Ben je 's avonds na 20.00 uur wel eens buiten op straat zonder dat er een volwassene bij is?'.

Gebruiksgroen: Groen waar je kunt recreëren, zoals een park.

Contact jeugdgezondheidszorg: Contact met de JGZ in het kalenderjaar 2012 (0- tot 4-jarigen) en het schooljaar 2012-2013 (4- tot 19-jarigen). De JGZ van de gemeente Utrecht biedt ondersteuning aan Utrechtse kinderen, van 0 tot 19 jaar, en hun ouders.

Jeugdhulp (welzijn, geestelijke gezondheidszorg (GGZ) en jeugdzorg): Contact met organisaties die zorg en ondersteuning aanbieden aan jeugdigen vanuit verschillende regelingen (o.a. AWBZ, provinciaal gefinancierde jeugdzorg en WMO) in het kalenderjaar 2011.

Consult(en) huisarts: In het kalenderjaar 2012 de huisarts bezocht.

Avond-nacht-weekenddienst huisarts: In het kalenderjaar 2012 een huisartsconsult of visite tijdens de avond-nacht-weekenddienst gehad.

Specialistische geestelijke gezondheidszorg: Psychiatrische en/of verslavingszorg ontvangen in het kalenderjaar 2011.

Ziekenhuiszorg: Betreft klinische zorg, poliklinische zorg of dagopname in het kalenderjaar 2012.

Alle indicatoren zijn van toepassing op het schooljaar 2013-2014, tenzij een ander jaar is vermeld.

Bronnen

Jeugdmonitor Utrecht 2014, Gemeente Utrecht Volksgezondheid; Digitaal Dossier-JGZ van Cluster Jeugd, Gemeente Utrecht Volksgezondheid; Vragenlijst Utrechtse jeugd van Cluster Jeugd, Gemeente Utrecht Volksgezondheid; Achmea Health Database 2012; Psychiatrisch Casus Register Midden Nederland (PCR-MN) 2008-2011; Bevolkingsbestand 2013, Onderzoek, Interne Bedrijven Gemeente Utrecht.

Meer weten? Utrecht.nl/vmu

Uitgave November 2014 Gemeente Utrecht Volksgezondheid – 030-286 3220 - epidemiologie@utrecht.nl

Vormgeving Kris Kras Context, Content and Design, Utrecht